Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16243

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ), Yasemin Güleç taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin çe?itli sosyal ve ahlaki ba?lamlarda adalet ilkelerine uygun olarak sergiledikleri davran??sal e?ilimleri ve eylemleri ölçmeyi amaçlamaktad?r. ADGÖ, bireyin sadece adil olmay? dü?ünmesini de?il, ayn? zamanda bu dü?ünceleri somut davran??lara dönü?türme kapasitesini ve s?kl???n? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, bilimsel yöntemlere dayal? bir süreç izlemi? olup, sonuçlar? Çukurova Üniversitesi ?lahiyat Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanan bir makalede detayland?r?lm??t?r. Bu araç, özellikle e?itim, sosyal psikoloji ve ahlak geli?imi alanlar?nda adil davran???n ölçülmesi ve incelenmesi için önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Adil davran??, adalet, ahlak geli?imi, etik davran??, ölçek geli?tirme, psikometri, Yasemin Güleç.

Yazarlar

Yasemin Güleç

Amaç

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ)'nün temel amac?, bireylerin günlük ya?amlar?nda ve farkl? etkile?im ortamlar?nda gösterdikleri adil davran??lar?n düzeyini ve kapsam?n? belirlemektir. Ölçek, bireyin kaynak da??t?m?nda, karar verme süreçlerinde ve ki?ileraras? ili?kilerde ne kadar tarafs?z, e?itlikçi ve hakkaniyetli davrand???n? nicel olarak ortaya koymak üzere tasarlanm??t?r.

Bu ölçek, adil davran???n sadece teorik bir kavram olarak kalmay?p, gözlemlenebilir eylemler bütünü olarak ele al?nmas?na olanak tan?r. Böylece, e?itim programlar?n?n veya sosyal müdahalelerin bireylerin adil davran??lar?n? ne ölçüde etkiledi?ini de?erlendirmek için güvenilir bir araç sunar.

Yap? (Construct)

ADGÖ'nün ölçtü?ü temel psikolojik yap?, "Adil Davran?? Gösterme E?ilimi"dir. Bu yap?, bili?sel ve duygusal adalet alg?s?n?n ötesinde, bireyin aktif olarak hakkaniyet, e?itlik ve tarafs?zl?k ilkelerini uygulamaya koyma iste?ini ve becerisini içerir. Bu, genellikle da??t?msal adalet, i?lemsel adalet ve etkile?imsel adalet gibi adalet türlerinin davran??sal ç?kt?lar?n? kapsar.

Ölçe?in geli?tirilme sürecinde, adil davran???n boyutlar? belirlenerek, bu davran??lar?n farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

sosyal rollerde (ö?renci, arkada?, vatanda? vb.) nas?l tezahür etti?ine odaklan?lm??t?r. Bu çok boyutlu yakla??m, adil davran???n kapsaml? bir de?erlendirmesini sa?lamay? amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme sürecinin kritik bir a?amas?n? olu?turur. Kaynak bilgileri spesifik geçerlik de?erlerini sunmamakla birlikte, Geli?tirme tipi bir ölçek olarak ADGÖ'nün yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i için genellikle do?rulay?c? ve aç?mlay?c? faktör analizleri kullan?l?rken, kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur.

Özellikle yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla, ölçek maddelerinin kuramsal olarak belirlenen adil davran?? boyutlar?n? yeterince temsil edip etmedi?i incelenmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için Sorumlu Yazar Yasemin Güleç'in 2017 tarihli orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ayn? bireylerden farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle tutarl? sonuçlar elde etme derecesini ifade eder. Kaynak bilgileri do?rudan güvenilirlik katsay?lar?n? (örne?in, Cronbach Alfa) içermese de, geli?tirme sürecinde bu çal??malar?n tamamland??? kabul edilir. Tipik olarak, iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanarak ölçek maddelerinin homojenli?i s?nanm??t?r.

Güvenilirlik çal??malar?nda ayr?ca test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin kullan?lmas? da mümkündür; bu, ölçe?in zaman içinde ne kadar istikrarl? ölçüm yapt???n? gösterir. Spesifik güvenilirlik de?erleri ve elde edilen iç tutarl?l?k katsay?lar? (alfa de?erleri) için Güleç (2017) referans?na bak?lmal?d?r.

Faktör Analizi

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i'nin boyutlulu?unu belirlemek ve yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamak amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme a?amas?nda öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i belirlenmi?tir.

AFA sonuçlar?n? takiben, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ADGÖ'nün adil davran?? yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçen alt boyutlara sahip olup olmad???n? ortaya koyar. Faktör yükleri, öz de?erler ve model uyum indeksleri gibi ayr?nt?l? istatistiksel sonuçlar orijinal yay?nda yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geli?tirme Çal??mas? (Özgün bir ölçme arac?d?r)

Format: Derecelendirme format?nda (Spesifik derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak Likert tipi olmas? muhtemeldir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri (Geli?tirme makalesinde belirtilen örneklem grubu)

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve/veya Genç Yeti?kinler (Örneklem grubuna ba?l? olarak)

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma, genellikle üniversite ö?rencileri veya ö?retmen adaylar? gibi belirli bir yeti?kin grubu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Detayl? örneklem büyüklü?ü ve özellikleri için kaynak makaleye bak?lmal?d?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lardan kendilerine sunulan adil davran?? ifadelerine ne s?kl?kta kat?ld?klar?n? belirtmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Adil davran??lar, sosyal psikoloji, adalet, ölçme ve de?erlendirme, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: yasemingulec8@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal makalede belirtilen akademik kurum adresi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için genellikle yazardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m ko?ullar? yazar ile do?rudan ileti?ime geçilerek belirlenmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: adil-davranislar-gosterme-olcegi-adgo-toad.pdf

Kaynaklar

Güleç, Y. (2017). Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ). *Çukurova Üniversitesi ?lahiyat Fakültesi Dergisi, 17*(1), 299-315.

Adil Davran??lar Gösterme Ölçe?i (ADGÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddelerin tam listesi için, Güleç (2017) taraf?ndan yay?mlanan orijinal bilimsel makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM